

T. *Mit értek a' Botsánaton?*

G. Hogy az Isten az ő ingyen-való jóvóltából megengedi és megbotsattya a' híveknek az ő bünöket, hogy ítéletbe ne hivattassanak, avagy azokért meg ne büntetessenek.

T. *Innen a' következik, hogy a' mi tulajdon elégtételünkkel semmiképen nem érdemeljük, hogy az Úrtól bűneinknek valamelly botsánattját nyerjük?*

G. Igaz dolog. Mert csak az egy Christus, fenvedvén-el a' büntetést, végezte-el a' mi érettünk való elégtételt. Mi reánk nézve pedig, semmi olly fizetés és adótság nintsen hátra, mellyet Istennek adnánk; hanem tsupán-tsak az ő adakozásából vézzük ezt az ingyen-való jótéteményt.

T. *Miért téked az Anyafentegyház után mindjárt a' Bünöknek botsánattját?*

G. Mert azt senki nem nyeri-el, hanemha annakelőtte az Isten népével egy testté lett, és azt az egységet a' Christus testével mind végiglen állhatatosan megtarttya: és a' érint tanúbizonyságot téken arról, hogy ő az Anyafentegyháznak igaz tagja.

T. *Ez iránt azt állatod, hogy az Anyafentegyházon kívül csak kárhozat és veszelem legyen?*

G. Ugy nagyon. Mert a' kik eltávoznak a' Christus testétől, és pártolkodásokkal megégik annak egységét; azoknak, idvéiségek felől való minden reméniségek elmetéztet, vala-

valámig ollyan viéfavonásban maradnak-meg.

T. *Mondd-el a' mi még hátra nagyon.*

G. *Hísem a' testnek feltámadását: és az örök életet.*

T. *Mi végre tétetik e' Réf a' hitnek valás-tételébe?*

G. Hogy arról megintettesünk, hogy a' mi boldogságunk nintsen a' földön helyhez-tetve. Melly ismérletnek két házna nagyon: Elsőben innét arra tanítottunk, hogy mint jövevényeknek, úgy kell minékünk ezen a' világon laknunk, hogy az elköltözésről ün-telen gondolkozzunk, és ne engedgyük a' mi fiveinket földi gondolatok közzé elegyedni. Másodszor: hogy ámbár réf-érint még mi tőlünk eltitkoltatott, és a' mi femeink elől elrejtetett a' Christusban nekünk adatott kegyelemnek gyümöltse; mindazáltal még-is ne tsüggedgyünk-el elménkben, hanem engedelmesen várakozzunk mind a' megjelenésnek napjáiglan.

T. *Mellyik ennek a' Feltámadásnak rendi?*

G. A' kik annakelőtte meghóltanak, felvé-
zik ugyan-azon ő testeket, a' mellyeket vífel-
tenek; de új minémüfégekkel: az-az, többé
nem léznek a' halálnak és a' romlandóságnak
alája vettetve. *1 Kór. 15: 46.* A' kik pedig
akkor még elevenen léznek, azokat Isten
hirtelen-való elváltozással tsudálatoson fel-
ferkenti.

T. Köz-é e' feltámadás mind a' hivekkel
's mind pedig a' hitetlenekkel?

G. Mindeneknek egy az ő feltámadások;
de különböző állapottyok. Mert némellyek
az idvélségre és boldogságra támadnak-fel;
némellyek halálra és utólló nyavalyáságra.
Ján. 5: 29. Mát. 25: 53.

T. Miért tebát hogy itt egyedül-tsak az
Örök életről vagyon emlékezet: a' Po-
kolról semmi fő nints?

G. Mert itt semmi egyéb nintsen; hanem
egyedül-tsak az, a' mi a' kegyes lelkeknek
vigasztalásokra vagyon, és tsak azért émlál-
tatnak-elő azok a' jutalmak, a' mellyeket az
ő fölgáinak elkészített az Ur. Annakokáért
nem téterik ide, mitsoda állapot marad azo-
kon, kiket tudunk, hogy az Isten orfágától
idegenek.

T. Tebát a' hommét a' fundámentomot tanul-
lyuk, a' mellybez a' mi hitünknek támasz-
kodni kell, ugyan onnét az IGAZ HIT-
NEK leírását megtudni, kéf do-
log léfen?

G. Ugy vagyon. Így kell pedig lehatároz-
nunk: hogy a' HIT nem egyéb, hanem bi-
zonyos és állhatatos ismértei az Istennek mi
hosszán való Atyai jó tetésének, a' mint az
Evangéliom által a' Christus jótéteményéből,
minékünk Atyánknak és Megtartónknak
bizonyíttya lenni magát.

T. Ezt

T. Ezt a' hitet magunktól gondollyuk-é,
vagy az Istenül véffük?

G. Az Irás azt taníttya, hogy ez az Isten-
nek kiváltképen-való ajándéka: és a' fennmel
látott 's füllel hallott mindennapi próba ezt
erősíti.

T. Mitsoda fennmel látott 's füllel hallott
próbát emlegeték énnékem?

G. Ezt, hogy görömbább a' mi elménk,
nint-sem megfoghatná az Istennek lelki böl-
tseféget, melly minékünk hit által jelentetik-
meg: és a' mi éiveink hajlandóbbak vagy a'
kételkedésre, vagy a' minnen-magunkban
és a' teremtetett állatokban való megvezetett bi-
zodalomra, hogy-sem mint az Istenben az
önnön-magok mozdulásával megnyúgodgya-
nak. Hanem a' Szent Lélek az ő megvilago-
sításával megfoghatókká tézen minket azok-
nak értéfére, mellyek másképen a' mi meg-
foghatásukat főkkal fellyül-haladnák: és min-
ket bizonyos elhívésre 's javallásra igazgat,
megpétséltéven éiveinkben az idvélségnek
ígéretit.

T. Mitsoda javunk fármazik minékünk eb-
ből a' hitből, midön azt egyker elértük?

G. Az Isten előtt megigazít minket, és ez-
zel az igazsággal az örök életnek örökösüvé
tézen minket.

T. Avagy nem a' jó tselekedetekből igazul-
naké-meg az emberek, midön fentül és
ártatlanul élvön azon igyekeznek, hogy
Isten előtt kedvesek légyenek?

G. Ha valaki olyan-igen tökéletesnek tá-
látnék, tehát méltán igaznak ítéltethetnék:
de holott mi mindnyájan bűnösök vagyunk,
és fokképen az Isten előtt büntetésre kötele-
sek; másunnan kell minékünk olyan méltó-
ságot kereshnünk, melly minket ő véle özeve-
békéltesen.

T. *Elannyira semmirekellők-é az emberek-
nek minden tselekedetek, hogy Isten előtt
kegyelmet nem érdemelhetnek?*

G. Legelsőben, valamelyek mi tölünk
hármaznak, hogy tulajdonképen mimagun-
kénak mondattassanak, azok vétkesek: és így
semmit egyebet nem tehetnek, hanem hogy
azok az Istennek nem tetzenek, és ő azokat
megveti. *Mát. 7: 18.*

T. *Azt mondod azért, minekelötte újjá nem
fűlettetünk, és az Istennek Lelkétől újon-
nan nem formáltatunk, semmit egyebet
nem tselekedhetünk; hanem csak vétke-
zünk: valamiképen a' rof' fa csak
rof' gyümölsöket terem?*

G. Teljesítséggel úgy vagyon a' dolog:
mert akarminémü tekintetek légyen az em-
berek feimei előtt a' tselekedeteknek; mind-
azonáltal csak rof'zak, valamig a' éiv gonof',
mellyet néz az Isten kiváltképen.

T. *Inven azt hozod-ki, hogy semmi érde-
münkkel nem előzhetjük-meg az Istent,
sem az ő jótéteményét magunkra nem
húzbattjuk. Sőtinkább akarmi dolgunk-*

492

*boz nyúlljunk és kezdgyünk, az ő harag-
jának és kárboztatásának alatta
vagyunk?*

G. Ugy értem én-is. Annakokáért tsupán
tsak az ő irgalmasságából, a' mi tselekedet-
tinknek minden tekinteti kívül, a' Christus-
ban ingyen kapszol minket magához, és in-
gyen kedvell, az ő igazságot mi helyettünk
olly kedvesen vévén, mintha tulajdon mi-
magunké vólna; a' mi bűneinket pedig mi-
nékünk nem tulajdonítván. *Tit. 3: 5.*

T. *Miképen mondod tehát, hogy hitből, bit-
tel, hit által igazulunk-meg?*

G. Mert midőn éivünknek bizonyos bizo-
dalmával magunkhoz kapszollyuk az Evan-
gyéliomnak ígéretit; ennek a' megmondott
igazságnak bírását néminémüképen elnyerjük.

T. *Ezt akarod tehát mondani: a' miként
ez az igazság minékünk adatik Istentől
az Evangyéliom által, úgy a' hit-
nek általa véskük?*

G. Ugy vagyon.

T. *De a' móltától fogva minket egyfeer me-
gához kapszolt az Isten, avagy nem ked-
vesek-é önéki a' mi tselekedetink, a'
mellyeket mi a' Szent Lélek igazga-
tásából tselekefünk?*

G. Tetzenek ugyan Istennek; de nem a'
mimagunk méltóságának érdemből, hanem
a' mennyiben az ő jó kedvéből azokat miné-
künk méltóztattya adakozóképen.

B 5

T. Hi-

T. Hísem mikor a Szent Lélektől fármaznak, avagy nem érdemlik-e az Istennek jó kevet?

G. Nem: mert mindenkor valami kevés motsok vagyon közikben elegyedve a' testnek erőtelenségéből, a' mellyel vétkefekké tétetnek.

T. Honnan vagyon tehát, és mimódon léken, hogy Istennek tessenek?

G. Tsak-egyedül a' hit az, a' melly kedveséget érez azoknak: midőn bizonyoson e' bizodalomhoz támaszkodunk, hogy Isten az ő legfelsőbb törvényének próba-kövére azokat nem húzza, sem az ő éoroffán megvissgáló régulája éerint nem akarja azokat megítélni; hanem elfedezvén azoknak vétkeket, és motskokat a' Christus tisztaságával eltemetvén, úgy vézi azokat, mintha teljességgel tökéletetek volnának.

T. De innét a' következik-e, hogy tselekedetből igazul-meg a' keresztjén ember, minekutánna Istenől elbivattatott: avagy tselekedetnek érdemével érié azt el, hogy Istenötet keressé; kinek kereteti minékünk örök életünk?

G. Nem az következik: sőtinkább tartasuk-meg azt a' mi megiratott, Tsak egy ember-is nem igazulhat-meg Isten előtt: mellyre nézve kérjük Istenünket, hogy ítéletbe ne állyon mivelünk. *Sólt. 143: 2.*

T. Mind-

T. Mindazonáltal azért nem itéllyük hafontalanoknak a' biveknek jótsselekedeteket?

G. Nem semmiképen. Mert nem hijába ígér Isten azoknak jutalmat mind e' világon s mind a' jövőd életben. De ez a' jutalom fármazik az Istennek ingyen-való éeretiből, mintegy kútföböl: mert ő minket legelsőben fiaivá fogad; azután eltemetvén a' mi vétkeinknek emlekezetit, mellyek mi belölünk jönnek-ki, kegyelmével megkoronáz minket.

T. De a' jó tselekedetektől elkakaftathatiké úgy ez az igazság, hogy a' kinél ez vágyon, amazok nélkül üres légyen?

G. Az semmiképen nem lehet: mert midőn a' Christust hitnek általa vééjük, minéműnek magát nekünk mutattya; ő pediglen nem-tsak a' haláltól való megzabadulást és Istenel való öëve-békéllést ígéri minékünk, hanem egyzersmind a' Sz. Léleknek kegyelmét, mellyel az életnek újságára újonnan éülertetünk; éükléges dolog, hogy ezek öëve-köttessenek, hogy a' Christust önnön-magától el ne éakazék.

T. Innen az következik, hogy a' HIT az a' GYÖKÉR, mellyből minden jó-tselekedet fármaznak; nem hogy elvonna minket azoknak igyekezetitől?

G. Ugy vagyon: és így az Evangyéliomnak egész tudománya e' két éakazban foglal-

B 6

tatik-